

„Edinost“
iz vsakega naklada na dan, razen nedelje in
praznikov, ob 4. uri zvečer
Naročnina znaša:
za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni
Naročnina je plačevati naprej. Na naročbo brez priloge naročnina se upravnice
ne odira.
Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
srežne številke po 6 stotink (3 avč.);
svet Trsta pa po 8 stotink (4 avč.)
Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi
se računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Bokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sorejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Italija pa Rusija.

II.

Skaljkovskij omenja na kratko fakt »zje-
dinjenja Italije« in kaže, kakó je vsled tega
državni dolg narastel nagloma. Prejšnje po-
jedine vlade v Italiji niso imele dolgov; teh
jim tudi ni bilo treba delati, ker so se opi-
rale na topove Avstrije pa Francije. Davki
so bili manjši, nego v Turčiji; seveda pa ni
bilo: varnosti, pravosodja, narodnih šol, že-
leznic, telegrafov, trgovinskega kredita. Za
vse to je bilo potrebna mnogo denarja.

Prehod je bil takó težaven, da so mnogi
italijanski državniki mislili, ali bi ne bilo
namesto zedinjene Italije boljše federativno
združenje pokrajin, da bi severne ne plače-
vale toliko za južne dežele. No, tolažile so
se, da novi red prinese pozneje večji in
boljši sad.

M. D'Azelio je rekel: »Sedaj, ko se je
vstvarila Italija, je treba vstvariti še — Ita-
lijane!« Dali so narodu ustavo. Od te so
pridobili pa le srednji sloji, zlasti uradniki,
odvetniki in zastopniki »liberalnih poklicev«. Povečala so se mesta, pomnožile so se no-
vine; ljudstvo pa je poprej na izgubi. Za
preprosti narod se je položnje obtežilo z
neštevilnimi davki, in sicer državnimi, de-
želni in občinskimi. Politikaši in borzijanci
pritiškajo množice; »celó v Lombardiji, ka-
tera bi mogla biti zemski raj, se narod pogublja od gladu in
pelagres.

Kakó misli narod o italijanskem parla-
mentu, je dobro označil jeden delavec na
na delavskem shodu v Milanu. Reki, da
Depretis, stopivši l. 1876 na krmilo, je vla-
dal takisto, kakor pred njim konservativci,
je delavec zaključil svoj govor: »Mi se po-
polnoma spominjamo na mlin, o katerem
govori basen: mlinar se izpreminja, osel
pa nadaljuje mleti moko, in čisto nič mu ni
lažje od te izpremene.«

V brambo mlinarja je treba v ostalem
pripomniti, pravi naš avtor, da tisočletje ita-
lijanske zgodovine je zgodovina tisočletnega
despotizma, in kar je pri tem najhujše —
tujega despotizma: ob takih uslovih ni
bilo lahko*) narodu, da bi se vzgojil za
politiško življenje.

»Današnji Italijane je daleč zaostal
ne samo za svojimi predniki, starimi
Rimljani, temveč celó za Italijani 40. in 60.
let. Niti na mislih nimajo nikdar tistih vi-
sokih idealov — državljanskega mo-
štva in ljubezni do domovine, katero oboje
je ožeta sedanjega pokoljenja povzdigovalo
do višin junaštva, pozabivše same sebe vsled
idej, radi katerih so oni šli pod avstrijske
kroglice, trpeli in umirali v borbonskih in
papeških ječah. Ideali sedanjega Italijana so
v različnih načinih veselega, lahkega živ-
ljenja.

Taki nedostaki se kažejo tudi v delo-
vanju italijanskega parlamenta. Vzroki so različni. Na prvem mestu stoji
mlačnost v izpolnjevanju dolžnostij od strani
deputatov. Malokdaj jih je od 500 poslan-
cev vsaj polovica v sejah. Poleg tega stav-
ljajo nešteto brezpotrebni vprašanj, in
takó nimajo časa, da bi zdrole presojevali
različne predložene jim zakone. Inicijativa
zastopnikov samih je silno slaba. Tudi vlade
so krive temu, ker pogostoma predlagajo za-
kone, o katerih vedó že v naprej, da ne
bodo vsprejeti, in če se to zgodi, dosežajo
po največ 5, 6 glasov večine. Ta nezadna
večina je zavisna od nenavadno razcepljenih
strank, in razdrobljenost je jeden najvažnejših
nedostatkov italijanskega političnega življenja.
Strank v angleškem pomenu besede v itali-

janskem parlamentu ni, temveč so samo frak-
cije ali, pravilneje, katerije poslancev, ki
iščejo samo svoj osebni dobiček; radi tega
se ne more dolgo vzdržati nobeno minister-
stvo, in jako lahko se izpreminja vsled koa-
licije drugih strank, katere pa vendar niso
med seboj soglasne, poleg borbe z vsako-
dobnim ministerstvom.

Stranke se bavijo z manj važnimi, z
vprašanji drugega reda. Kljub opozicijam,
želé stranke vendar ohraniti Savojsko dina-
stijo; izjemo delajo le socialisti, kateri se
množe od volitev do volitev. K opoziciji pri-
pada tudi irredentistična stranka, katera de-
luje na pridruženje dežel drugih držav, v
katerih živé Italijani. »Glavna sfera
njene agitacije se nahaja na juž-
nem Tirolskem in na Primorskem,
červano ste na poslednjem dve tretjini
slovanski.«

Tretji nedostatek italijanskega parlamenta
je v tem, da se radi brezpotrebne politiko-
vanja zanemarljavo gospodarska in admini-
strativna vprašanja. Tako so mnogi uboštvo
zlasti kmečkega naseljenja. Dnina je nizka in
ne odgovarja potrebam za življenje in za
plačevanje davkov.

Imajo sicer hranilnice, a te služijo le
meščanom. Zato silijo ljudje s kmetov v me-
sta. Vsled tega pa se veči del posestev iz-
preminja v pašnike ali pa popušča popol-
noma. Polja v Lombardiji, Benečiji in južnih
pokrajinah izgubljajo nagloma naseljenje in
jim grozi opustošenje. Množice se izseljujejo
ter ne pomišljajo, kake težave jih čakajo v
drugih, tujih deželah. Kmetje prodajajo imetje
in brez solze zapuščajo domovino in gomile
prednikov. Zanje je vse boljše, nego pa be-
raštvo v domovini.

No, Slovenceem je znano, kako dohajajo
italijanske množice tudi v njih kraje, zlasti
v Trst; zato opustim to, kar obsežneje raz-
klada naš avtor ruskim čitateljem.

On dostavlja, da prvo uslovje za zmanj-
šanje izseljevanja bi bilo v znižanju davkov,
ali razume se samo ob sebi, da tako zahte-
vanje je sama gola utopija, ko Italija želi
igrati neprimerno politično ulogo v Evropi.
Namesto da bi porabljala denar na pogozda-
vanje gor, osuševanje močvirjev in odstranje-
vanje malarije in pelagre, trosi milijone za
vojne ladje in nesrečne ekspedicije, kakoršna
je bila abesinska.

„Unija“.

Da-si nam je že »obljubljen in zagotov-
ljen temeljit odgovor »Katoliškemu obzorniku«,
vendar priobčujemo danes ta-le izvajanja,
došla nam od duhovnika na Štajerskem:

»Unija« ae da miru našim »rimskim
katolikom«. Zopet se je eden oglasil v »Kato-
liškem obzorniku«, ki hoče dokazati, da je
baje »nespametno«, če se Slovenci in sploh
katoliški Slovani vneajo za staroslovenski
obredni jezik! Latinski obred da nam je
ohranil narodno individualnost (?!), — kako
so izginili polabski Slovani in $\frac{2}{3}$ Slovencev
nekdanje Karantanije? O tem seveda ne
smemo vpraševati! —, katero bi seveda po
tej gorostani logiki morali zgubiti ali vsaj jej
škodovati, če bi se uvel staroslovenski jezik
na cerkvenih obredih. Vsaki šolarček bi se
lahko smejal latinski ošabnosti in nevednosti
teh »doktorjev«.

Za resnično tem ljudem ni mari, ampak
samo za vitez. To kaže vse plitvo in drzno
izvajanje v dotičnem članku, »V znamenju sv.
Cirila in Metoda«, kjer si ta pisec upa kar
meni nič tebi nič trditi, da sta Ciril in Me-
todij na bogoslužju rabila zmeraj in
edino le rimsko-slovenski obred. To je
najnovejša »pridobitev« na polju historičnega

znanstva v »katoliški tiskarni«. Dosedaj smo
bili navreč vedno le nasprotnega menenja.
Sicer bi tudi po tej »iznajdbi« še vedno
imeli pravico tirjati staroslovenski obredni
jezik, četudi z rimskim obredom, vendar stvar
je drugačna.

Vidi se tu vsa plitva pisarija teh »dok-
torjev«, kajti noben učenjak in zgodovinopi-
sec se ni upal še »brezdvomno« trditi, da je
Metodij sploh kedaj rabil rimski obred, ker
je resnemu zgodovinarju nemogoče trditi kaj
tačega. Pač pa se da brezdvomno dokazati,
da je Metodij rabil grški liturgijski obred.

Da bi se natančno spuščali v to stvar,
je pač po tem odveč; a da se bo videla vsa
grozna plitvost tega pisca, navedemo najnje-
gove »dokaze« za rimski obred Cirila in
Metodija.

Že iz tega, da je bil Metodij od Rima
potrjen škof, sklepa pisec, da je tudi njegov
obred bil rimski. Po tej logiki morajo
torej vsi od Rima potrjeni in
žnjim združeni škofje imeti rim-
ski obred! Ali ne?

Iz besed »maša«, »altar« . . . sklepa,
da je tudi obred bil »brezdvomno rimski«. Ne
meni se pa nič za to, da se te besede naha-
jajo le izjemoma. Vrh tega je jasno, da
ena ali druga beseda sama na sebi tu ne do-
kazuje ničesar. Beseda se je lahko rabila,
ker je bila za dotično opravilo ali reč že
udomačena. A dokaz za rimski obred ne
more nikdar biti ena taka beseda.

Ravno tako ne izpričuje ničesar gledé na
obred, če je papež zaukazal evangelij
čitati tudi v latinskem jeziku. Če bi se tikalo
tudi obreda, bi bilo to v pismu gotovo iz-
rečno omenjeno. — To dokažemo in sicer
tako-le: papež je ukazal, da se mora v slo-
venski cerkvi čitati vselej evangelij najprej v
latinskem jeziku in potem v slovenskem.
Tako je bila v Rimu navada, da se je čital
evangelij najprej v grškem in potem v la-
tinskem jeziku, v Carigradu pa najprej v
latinskem in potem v grškem jeziku. Pri slo-
venskem bogoslužju, ker je slovenski jezik
zamenjal grški, je torej zapovedal papež, da
pride mesto grškega slovenski jezik in da
se evangelij torej čita prej v latinskem je-
ziku — kakor v Carigradu.

Slednjič tudi »Kijevski listi«, ki jih na-
vaja pisec, ne dokazujejo nič več, nego edino
to, kar pravi Jagič, da se je staroslovenski
jezik skušal ohraniti s tem, da se je
mesto liturgije začela »maša«, torej
rimski obred, opravljati v slovenskem jeziku,
ne pa, kakor oni pisec v svoji plitvosti misli
in za »brezdvomno« dokazuje (!), da je Me-
todij sploh in vedno rabil edino le rimski
obred. Jagičevo menenje dokazuje ravno na-
sprotno od tega, kar trdi ta »doktor«, ki
Jagiča očividno niti umel ni.

Taki so torej »brezdvomni« in nepobitni
dokazi »Katoliškega Obzornika«. Le tako
naprej! Pokopljete se še hitreje! Mi pa se
jekleno in neomahljivo držimo svete in dra-
gocene pravice, podeljene in potrjene nam od
rimske Stolice: da se v bogoslužju smemo
posluževati staroslovenskega jezika! Te pra-
vice si ne damo jemati nikdar in od nikogar,
najmanj pa od narodnih izdajce!

Vsi Slovenci, ki resnično ljubijo svoj
narod, brez hinavstva in strankarskega do-
bičkarstva, ter želé njega oslobojenje od raz-
nih tlačiteljev, naj se z največjo vnemo okle-
nejo »unije!« Ravno ta ideja »unije«
najzatre v nas oni brezdušni in
brezbravni liberalizem, ki znači bo-
gotajstvo in nareja iz človeka ravnodušnega
kosmopolita in ostudnega egoista, ki nima
nobene smisla: a narodne idejale, kateremu
je narodna požrtvovalnost le neumnost, a la
Masaryk . . . . .!

Župnija za župnijo, škofija za škofijo naj

se združi v uniji, ki nas naj združi v jedno
cerkveno celoto in slednjič približa in združi
z vsemi Jugoslavani, katerih jedinstvo je in
ostane naš cilj!

V Trstu, dne 20. julija.

**XVI. redna velika skupščina dru-
žbe sv. Cirila in Metoda** bo letos v Mari-
boru v četrtek dne 8. avgusta 1901.

Vspored: I. Sv. maša ob $\frac{3}{4}$ 10. uri v
franciškanski cerkvi. II. Zborovanje ob 11.
uri v »Narodnem domu«. 1. Prvomestnikov
nagovor. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagaj-
nikovo poročilo. 4. Nadzorništva poročilo. 5.
Volitev jedne tretjine družbinega vodstva.
Po pravilih izstopijo letos naslednji udje
družbinega vodstva: 1. dr. Dragotin vitez
Bleiweis-Trsteniški. 2. Frančišek Brežnik. 3.
Gregor Einspieler. 4. Anton Žlogar. 6. Vo-
litev nadzorništva (5 členov). 7. Volitev raz-
sodništva (5 členov).

Vodstvo družbe sv. Cir. in Metoda.

Ljubljana, dne 4. julija 1901.

Prvomestnik: Podpredsednik:

Tomo Zupan. Luka Svetec.

Pristavek.

1) Dne 8. avgusta odhod iz Ljubljane
z osebnim vlakom ob 5. uri in 20 minut
zjutraj.

2) Po zborovanju skupni obed na vrtu
»Narodnega doma« ob 1. uri. Radi obeda
se je udeležencem zglasiti do 7. avgusta z
naslovom: Iv. Feigl, gostilničar v »Narod-
nem domu« v Mariboru. Kuvert brez vina
stane 3 krone.

3) Odhod iz Maribora proti Ljubljani
z osebnim vlakom ob 7. uri in 24 minut
zvečer.

4) Ob 8. uri zvečer koncert v »Narod-
nem domu« v Mariboru.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 20. julija 1901.

Deželni zbor istrski. Deželni zbor
istrski je torej sklican za dan 29. t. m. Bolj
nego ta fakt sam, so interesantna pojasnila v
laških listih, kako je prišlo do tega dejstva,
to je: kako se je laška večina, ki se je ven-
dar večerj še — oprostite! — pridušala in
vihala rokave na svoji bojni poziciji, da se
ne uda, pa da se ne uda — slednjič
vendar udala!

Da čujemo torej! Glasilo tržaške camorre
pripoveduje namreč:

Italijanska večina je imela v torek v
Trstu posvetovanje. Deželni glavar je pojasnil
sedanje situacijo, priobčivši, da namen vlade
je bil, naj bi deželni zbor v mesecu juliju
začel redno delovati ter je ista predložila vse
moralne in gospodarske škode, ki bi nastale
za deželo v nasprotnem slučaju. Deželni
glavar je povdarjal nadalje, da bi bila vlada
predložila načrt zakona za premeščenje
sedeža deželnega zbora in od
istega odvisnih uradov, a v slu-
čaju, da bi večina ne omogočila rednega de-
lovanja, bi bila vlada razpustila
deželni zbor. Slednjič je prijavil deželni
glavar, da vladi ni namen, da bi še v
Poreč sklicevala deželni zbor.

Človek, ki ima navado, da po zakonih
zdrave logike ureja svoje zaključke, bi moral
misliti, da bo to sporočilo deželnega glavarja
pomenjalo casus belli za italijansko večino in
da je ista resolutno pobrala to zalučano jej
rokavico. Kaj še! Ali treba poznati to ita-
ljansko bojevitost nasproti vladi! Istotako
narejena, umetna, neresnična je, kakor bi bilo
od strani onega, ki se le s pomočjo brglj
vlači naprej, smešno žuganje, da se spusti v
boj z njim, ki ima zdruge nage!

*) Torej »a cultura! Op. stavčeva.

Namesto odgovora, kakoršnjega bi bila italijanska večina — ako je hotela ohraniti ime resne stranke — morala dati po prejšnji bajeovitosti: po slovesni izjavi v prvi, otvoritveni seji, predno so signori bežali iz dvorane, in po užaljenju in ogorčenju, ki so je razkladali potem po pristopnih jim laških in nemških listih — veste, kaj so sklenili?! Italijanski listi poročajo namreč dalje o gori omenjenem posvetovanju:

»Dolga in težavna je bila razprava o prijavah deželnega glavarja. Uvažujé pa, da je vlada sklicanje deželnega zbora v kraj, kjer ni njega zakoniti sedež, opravičevala s tem, da je hotela predložiti gori označeni zakon, o katerem naj bi bili razpravljali, je slednjič prevladalo mnenje, da se stranka odpove astenziji iz administrativnih ozirov in zato, da se izogne prejudicium, nevarnim za deželo.«

Ako hočeš čitatelj umeti, kako prav smo mi takoj s prvga začetka sodili to »ostro opozicijsko akcijo«, kako prav smo imeli mi, ko smo trdili, da je vse skupaj le komedija, kako prav smo imeli, povdarjajoči, da se signori slednjič vendar povrnejo v deželni zbor: ako hoče čitatelj prav umeti vse to, si mora poklicati v spomin sledeče: a.) da so signori neprestano in iz polnih prs kričali, da je sklicanje deželnega zbora izven »zakonitega sedeža« atentat na avtonomijo in ustavo dežele; b.) da so slovesno zatrjali, da za kako premeščenje deželnega zbora je izključeno vsako razgovarjanje od njih strani; c.) da so sklicanje deželnega zbora v Koper navajali kakor vzrok njih begu iz deželnega zbora in kakor vzrok neizprosni astenziji. Sedaj pa, ako si je čitatelj poklicel v spomin ta dejstva, ki pomenjajo najstrožjo moralno obvezo pred vsem svetom: ali se ne prijelne za glavo od samega začudenja, ko vidi, da isti signori opravičujejo svojo povrnitev v zbornico z dejstvom, da vlada hoče dati v razpravo isti načrt za premeščenje deželnega zbora! Isto dejstvo, ki se jim je zdelo zadosten vzrok, da so izzvali konflikt in se odločili za astenzijo, torej za skrajno parlamentarno sredstvo, isto dejstvo naj bi sedaj opravičevalo povrnitev v zbornico?! Isto dejstvo, ki je opravičevalo politiko pasivitete, naj bi opravičevalo povrnitev k aktivni politiki! Kakor da bi mogla biti kaka stvar hkratu črna in bela! Kakor da bi se kdo branil vina, ker upijani, a bi je potem zopet zlivl va-se, ker upijani! Je-li so to resni politiki?! Ali nismo torej imeli prav, ko smo trdili, da so to ljudje, ki se igrajo z načeli, z najresnejimi stvarmi, kakor se otroci kepajo s snegom?! In ta historija je jako poučna za državno oblast, ki le prerada smatra za resno laško hudo uro marsikaj, kar je le gromenje in ropotanje izza kulis — gledališča, ki le prerada smatra za resno, kar je le teatralično.

Državna oblast je dobila dragocen ponk. Sedaj bi morala vendar verjeti, da ima posla s smešnimi ljudmi, ki se tudi v najresnejih situacijah ravna po znamen furlauskem geslu: če ne pridejo (nasprotniki namreč), se bomo držali kakor junaki; če pa pridejo, bomo — bežali!

Signori se torej povrnejo v deželni zbor. Tega smo pričakovali mi z matematično gotovostjo. Pridejo, ker so se ustrašili grožnje o razpuščenju deželnega zbora. Razpuščenje samo bi jih še ne plašilo, saj bomo imeli v par mesecih itak nove volitve. Ali prestrašili so se nečesa drugega, ki bi moglo priti v zvezi s tem. Ne pozabimo, da je italijansko gospodstvo v Istri mož, ki hodi po bergljah. A berglje mu daje — vlada! Kaj ko bi vlada odtegnila berglje...?! Signori vedo prav dobro, kaj bi pomenjalo to. Te hočejo preprediti, pa naj jih stane ne jedno, ampak sto blamaž. A mi ne smemo pozabiti, da živimo v deželi absurdnosti in neverjetnosti. Signori se povračajo v deželni zbor, ker jih neznanški strah silí nazaj! Ker pa živimo v deželi neverjetnosti, v domovini najgorostasnejše anomalije, utegnemo doživeti, da se vlada zboji onega, ki se nje boji! In da ga bo tolažila z novimi koncesijami! Ni izključeno torej, da bodo istrski Slovani morali plačevati troške povrnitve italijanske večine, povrnitve, do katere bi bilo prišlo tako, ali tako, da torej — komedija dobi lepo nagrado, oziroma, da bo ves aparat delal na to, da se vrste komedijašev pomnože. Ponavljamo zopet danes: **rodoljubi, pazite na koperski okraj!**

Iz deželnega zbora kranjskega. V zaključni seji, na formalnosti zaključanja je prišlo do jako pomembnih enuncijacij, od

strani predsedništva, od strani vlade in od strani strank. Ponatisnivši te enuncijacije smo menda ob enem napisali najostreje kritiko o razmerah v deželnih parlamentih Primorja, zlasti Trsta in Istre o našem politično-strankarskem življenju, a ker ima vladni zistem velik del krivde na tej mizeriji, tudi — o tem vladnem zistemu.

Deželni glavar je v svojem dolgem slovenskem in nemškem govoru konstatiral, da je ta deželni zbor v tej šestletni dobi sklenil 60 zakonov; mej tem so bili nekateri jako dalekosežni. V kulturnem pogledu se je mnogo storilo. Potrebščina za šolstvo je n. pr. v šestih letih narasla od 685.750 K na 949.028 K. Za slovensko univerzo se je sklenilo naložiti vsako leto po 50.000 K skozi 10 let. Dobra tretjina deželnih dohodkov se na Kranjskem žrtvuje za šolstvo in za kulturne namene. Veliko se je storilo tudi za deželno kulturo. Brezobrestnih posojil za obnovljenje vinogradov je dala dežela 437.550 K. Veliko se je storilo za vodovode, ceste in dobrodelne naprave.

Deželni predsednik je rekel: »Kdor objektivno sodi, mora priznati, da je bilo delovanje deželnega zbora izredno plodnosno in da si je zbornica pridobila velike zasluge za blagor domovne. Če je v srečo naroda, če je v srečo prebivalstva le iskra hvaležnosti, potem morajo tudi volilci to pripoznati. Sprejmite zahvalo cesarske vlade za to delavnost na vseh poljih, toplo zahvalo tudi za dobrohotno prijaznost, katero je vlada naša vsikdar v zbornici.«

Posl. Grasselli (v imenu napredne stranke):

»Trebja je bilo mirne in previdne roke, da je pomirila te viharje. Hvaležni moramo biti, da smo imeli predsedstvo, kateremu se je posrečilo, držati razprave v pravih mejah. Bodi g. deželnemu glavarju in njegovemu g. namestniku za previdno in prijazno vodstvo izrečena zahvala in jima želim v imenu narodnonaprednih poslancev, da bi jima po trudu mej zasedanjem deželnega zbora dobro del počitek.«

Posl. baron Schwegel se je v imenu veleposestnikov pridružil zahvali poslanca Grassellija.

Končno se je posl. Povše v imenu katoliške narodne stranke pridružil zahvali glavarju in njegovemu namestniku, rekši, da se je glavar vedno držal načela »fortiter in re, suaviter in modo«. Tako naj bi bilo v dež. zboru vedno. Vsak bodi kakor mož »Fortiter in re«, a vedno »in modo suaviter«, vsi pa jedini v ljubezni do domovine.

Taki so parlamentarni odnošaji, kjer nimajo sicer 2000 letne kulture, pač pa žive v — civiliziranih krajih. Ali vam ni milo pri sreču, vam okoličanom in Istranom, ako čitate, koliko žrtvuje deželni zbor na Kranjskem za obnovljenje vinogradov, za ceste, za vodnjake, da-si se vaše razmere v tem pogledu niti primerjati ne dajo z onimi na Kranjskem, tudi če bi deželni zastop nič več ne storil za zboljšanje! In vi mogote v Trstu in v Istri: poskrite se, sramujte se, če ste sploh še zmožni tistega čuta, kateremu pravimo — sram!! Pa tudi gospodje voditelji vladne politike naj bi pordečeli gori do ušes, ako primerjajo parlamentarno razmerje v svojem področju z onim v sosedaji deželi Kranjski!!

Volitve v gališki deželni zbor se bodo vršile v mesecu septembru t. l. in sicer: v splošni kuriji dne 5., v mestni kuriji dne 11., v trgovinskih zbornicah dne 12. in v veleposestvu dne 17. septembra.

Vojna v južni Afriki. Angleži so iznašli nov način, da bi tolažili svoje lahkoverno občinstvo. Do sedaj so vedno poročali o novih zmagah, ker pa, vidé, da se stvari v južni Afriki ne zganejo z mesta, tem zmagam niti angleška publika prav več ne veruje, naznanjajo sedaj svetu, da so dobili važna pisma burskih poveljnikov (katerih pa isti najbrže nikoli niti pisali niso), iz katerih je razvidno, da so Buri popolnoma obnemogli. S takimi pismi tolažijo sedaj svoje ljudstvo in prorokujejo, da vojna prav gotovo konča v najkrajšem času s popolno zmago Angležev. Buri pa kljub temu pismom in angležkim nadam — kakor poročajo danes došle brzjavke — prav pridno napadajo angležke čete na vseh koncih in krajih, ne izvzemši niti angleško ozemlje, Kapsko kolonijo, v katero morajo Angleži pozvati opet novih čet. Ne umejemo pa, čemu bodo lordu Kitchenerju te nove čete, ako je res tako gotova stvar, da bo vojne itak kmalu konec, in ako so Buri res že tako obnemogli?! Vsa dejstva kažejo, da bodo Angleži tako dolgo

zmagovali, da jih bo slednjič prav temeljito glava bolela od samega zmagovanja.

Ugled Anglije pada. V spodnji zbornici angležki je tožil poslanec Gibson Bowles o propadanju ugleda angleške države. Povdarjal je, da je Rusija takoj, čim se je vnela južnoafričanska vojna, odposlala 6000 mož v Afganistan, 45 milj od Herata. Tožil je potem, da je Srbija popolnoma v oblasti Rusije in da Nemčija gradi železnico v Bagdad ter da angleška poslanika v Parizu in Madridu nista bila v stanu ohraniti si prijateljstvo Francoje in Španije.

Bolgarska — kraljestvo? »Vaterland« povdarja, da ni misliti na to, da bi se knez Ferdinand Bolgarski ženil na črnogorskem dvoru. Ob znanih pretenzijah tega dvora na Balkanu da bi mogla kneginja iz te hiše postati nevarna pravica sedanjega prestolonaslednika bolgarskega. Zato da sta knez in bolgarski narod jedina v tem, da nova kneginja ne sme biti ambiciozna. Ali proglašenje Bolgarske kraljestvom je po zatrdilu dunajskega lista bližje, nego se misli, ker sedaj ni temu činu nič več na poti, odkar je Bolgarska s programa proglašenja črtala makedonsko vprašanje.

Tržaške vesti.

Pozdrav slaviteljem naše pesmi. Iz slovenske naše stolice, bele Ljubljane in iz bratske in prijazne naše sosednje Gorice, ki se na istotako vročih tleh, kakor mi bori proti istemu krutemu sovražniku, in iz družih bližnjih krajev zberó se jutri ljubitelji naše slovenske pesmi, da skupno, v bratski slogi in ljubezni proslavijo znameniti čin razvitja zastave jednega naših najagilnejših pevskih društev, krepkega »Kola«. Kar je našim severnim bratom Čehom njih od vsega sveta občudovano Sokolstvo, to so nam Slovincem pevška društva. Ona so prva, ki netijo med nami iskro rodoljubja, ona so nam vzgajališča navdušenih naših prvoboriteljev v vrstah za oslobojo našega naroda iz suženjskega jarma naših zatiraleev. Posebno mi tržašk: in okoličanski Slovinci se moramo za to, kar smo, zahvaliti v prvi vrsti našim pevskim društvom, ki so nam vzdramila narod in ga pripravila za težki boj za politično in gospodarsko osamosvojenje. Radi tega so nam ravno pevška društva tako prirastla k sreču, da smo na nje navezani z nekim čutom prve deviške ljubezni in hitreje nam začenja pljuti kri po žilah, kadar pričakujemo kako posebno, izredno slavnost teh naših ljubljenceev. Za jutri pričakujemo zopet lep dan čistega, nekajenega veselja, ko se bomo med neštevilnimi brati in ob zvokih naših slavčkov od blizu in daleč mogli naslajati ob rodoljubnem vzletu naših sre!

Jutri hočemo zopet za hip v duhu zapustiti trpko realnost težkega življenjskega boja in se podvigniti v zračne višine idealnega sveta!

Bratje in mili gostje!

Šumnih vsprejemov in impozantnih sprevodov vam ne moremo prirediti. Povedali smo že, da nam razmere, v katerih živimo, ne dopuščajo tega. Prepričani pa bodite, da vas ob sinji Adriji pričakujejo ljubeča bratska sreča, ki vas vsprejmejo, kakor more vsprejeti brat, živeči v viharjih bojih, ki jih bije za srečo milega naroda! Pozdravljeni nam bodite vsi, ki nam prihajate ulivati novega poguma in navdušenja za vstrajanje v tem težkem boju! Jutri se uverite, da živi tu krepko ljudstvo, ki potrebuje in hrepeni tudi po vspodbuji od strani rojakov! Pozdravljeni še ekkrat na obali tega morja Adrijanskega, ob katerem so živeli naši predniki skozi stoletja in ob katerem hočemo, z vašo pomočjo, zagotoviti obstanek tudi zaumeem!

Krepko voljo v to hočemo pokazati jutri skupno: v znamenju naše divne — slovanske pesmi!

Vsprejem gostov na južnem kolo-dvoru. Jutri zjutraj ob 6. uri vršil se bo prvi vsprejem gostov, ki se pripeljejo iz Ljubljane na slavnost razvitja zastave pevškega društva »Kolo«; drugi vsprejem pa se bo vršil ob 10. uri zjutraj, ko se pripeljejo gostje iz Gorice. Vstop na peron je dovoljen le proti plačanju dotične vstopnice, ki stane 20 stotink.

Zbirališče zunanjih gostov bo v prostorih slav. »Tržaškega podpornega društva«, ulica Stadion št. 19. Tam se shranijo zastave in druge pritlikline.

Banket bo točno ob 1. uri popoldne na vrtu restavracije pod »Tržaškim podpor-

nem in bralnem društvom«, ulica Stadion št. 19.

Razvitje zastave. Sprejem narodnih društev in deputacij na slavnostnem prostoru (vrt slovenske šole pri sv. Jakobu, ulica Giuliana št. 28.) bo točno ob 4. uri popoldne, na kar bo predsednik društva »Kolo« imel slavnostni govor o razvitju zastave. Razvitju bo kumovala gospa M. Kranjčeva, so-proga gospoda predsednika »Tržaškega podpornega in bralnega društva«. Za tem bo sledilo zabiranje žebljev. Med slavnostnim činom bo igrala popolna dobro znana godba pod vodstvom g. kapelnika Wagnerja.

Il nostro Re. Tudi »Trieste«, ki hoče veljati za »patrijotičen« list, se ne more otresti načina, kakor ga uporabljajo italijanski listi, izhajajoči v Avstriji, kadar pišejo o italijanskem kralju in italijanski državi: prvega nazivljajo doslovno »il nostro Re«, drugo »il nostro stato«. Res je, da se ti izrazi nahajajo v telegramih, ki prihajajo iz Italije in da je dotičnik, ki je odposlal tak telegram, lahko tamošnji državljani ima radi tega vse pravice, imenovati italijanskega kralja »svojim kraljem« in italijansko državo »svojo« državo. Res je pa tudi, da dobivajo ti listi brzjavke in sporočila tudi iz družih držav, katera morda tudi odpošiljajo tamošnji državljani, a mi vendar še nismo nikoli zapazili, da bi italijanski listi v Avstriji imenovali n. pr. nem-nemškega cesarja »svojega« cesarja, angležskega kralja »svojega« kralja, ali pa še celo ruskega carja za »svojega« carja, pač pa, kadar govore o avstrijskem vladarju, govore dosledno mesto »naš« cesar — le »avstrijski« cesar (l'Imperatore d'Austria). Sedaj pa primerjaj, dragi čitatelj izraza: »il nostro re« in pa »l'imperatore d'Austria« in sodbo si lahko ustvariš sam! Naravno je, da listi z odkritimi irredentističnimi težnjami hočejo polagoma privaditi svoje čitatelje na misel, da je laški kralj v resnici njih pravi kralj; ali nekako čudno je, da je tudi »avstrijsko« misleči »Trieste« zajadral v te vode. Novi »Trieste« se menda pač v ničemer noče razlikovati od svojih prejšnjih brateev.

E tu, mi Brute!

Čuden konflikt med mons. Šterkom in mons. Petronijem. Pod tem naslovom priobčuje »Piccolo« od minolega četrtka sledeče vrstice:

»Naš rimski dopisnik nam piše z ozirom na našo, svoječasno priobčeno notico glede direktnega posredovanja rimske stolice pri mons. Šterku:

»Povrnil se je v Rim grof Podgorski, papežev hišni prelat, doktor teologije in do-delen svetim kongregacijam, ki je bil pred dvema tednoma v Trstu, kjer se je informiral o sporu, navstalem med škofom mons. Šterkom in župnikom Jurizzo.

Grof Podgorski, ki se je bil podal k škofu, da mu isti razjasni stvar radi suspendiranja župnika Jurizze »a divinis«, dobil je od škofa pojasnilo, da Jurizza ni bil suspendiran po škofu, temveč po konzistoriju in še posebno vsled inicijative prošta mons. Petronia. Ko je grof Podgorski vprašal slednjega o tej stvari, je isti ne samo odločno demontiral, da bi bil on kedaj podal inicijativo za kako kanonično kaznovanje rojanskega župnika radi slovenskega Tantumerguma, temveč je tudi izrečno zatrdil, da on ni nikoli priznal suspendiranja »a divinis«, ukazane po škofu.

Ta vest je napravila v kuriji najboljši utis, ker je splošno znana velika usmiljenost mons. Petronia in njegovo privrženstvo rimskim tradicijam.«

*
»O tej vesti, sporočeni nam iz Rima, se tukaj od prizadetih seveda ni moglo dobiti ne potrjenja, ne pojasnil. Opozarjamo samo, da spori med škofom in njegovimi najbližnjimi svetovalci niso tu nič novega. Leta 1898, za časa spora med škofom in tržaško občino radi slovenskih propovedij pri sv. Jakobu, je mons. Šterk naznanil tržaškemu županu, ki je to potem sporočil mestaemu svetu, da je sklep glede uvedanja slovenskih propovedij storil soglasno ves kapitelj. Dva dni pozneje je katoliški časopis »Amico«, urejevan od treh duhovnikov, izjavil, da je novica o soglasnem sklepu neresnična, ker — pisal je ta nesumljivi časnik — mons. Petronio in Buttignoni nista zatajila, niti nista voljna zatajiti lastno narodnost.«

Tako »Piccolova« vest. Danes se nočemo spuščati v vse podrobnosti »Piccolovih« izjavjanj. Samo to povdarjamo, da je proš Petronio prvi podpisal oni znani protest proti slovenskim propovedim v Trstu in je torej

on faktični voditelj sovražnikov tržaških Slovencev iz italijanskega katoliškega tabora. Tudi je prošel Petronio predsednik društva »S. Giusto e Nazario«. Na to dejstvo opozarjamo Slovence tržaške škofije, da bodo znali soditi delovanje pobožnih italijanskih duhovnikov.

Poskušen in ponesrečen samomor. Iz okna neke hiše v ulici Acque skočila je na tla večeraj popoldne 17-letna šivilja Elizabeta C. Po sreči se ni prav nič poškodovala ter se je, dvignivši se s tal, povrnila v svoje stanovanje.

Nesreča v Lloydovem arsenalu. Večeraj popoldne je 17-letni delavec Jakob Samec delal pri nekaterih mehaničnih škarjah za železo v Lloydovem arsenalu. Kar nenadoma mu je koršček železa, ki je odskočil izpod škarij, zletel v vrat ter se mu tako globoko zaril v meso, da ga ni bilo več videti. Zdravnik, poklican z bližnje zdravniške postaje, je videl, da je rana nevarna ter se bo mladenič moral podvreči težki operaciji; ukazal je torej ponesrečenca prenesti v bolnišnico.

Vremenski vestnik. Večeraj: toplomer ob 7. uri jutraj 25.0, ob 2. uri popoldne 30.0 C°. — Tiakomer ob 7. uri jutraj 762.7. — Danes plima ob 0.25 predp. in ob 11.55 pop.; oseka ob 5.53 popoldne in ob 6.28 popoldne.

Vspored koncertu na jutrnjem slavlju »Kolar« bo nastopili:

1. F. S. Vilhar: »Domovini«, poje mešani zbor društva »Kolar«. 2. »Slava Prešernu«, velik moški zbor s četverosplovom, poje društvo »Ljubljana«. 3. A. Foerster: »Pjevajmo«, poje moški zbor pevskega društva »Nabrežina« iz Nabrežine. 4. Gerbič: »Klie pomladanski«, poje mešani zbor pevskega društva »Zarja« iz Rojana. 5. And. Hajdrih: »Hercegovska«, moški zbor s četverosplovom, poje pevsko društvo »Adrija« iz Barkovelj. 6. I. Laharnar: »Pozdrav«, mešan zbor pevskega društva »Lipa« iz Bazovice in »Slovan« iz Padrič. 7. Iv. pl. Zajč: »Slava delu«, poje moški zbor pevskega društva »Slava« iz sv. Marije Magdalene spodnje. 8. J. Aljaž: »Občutki«, moški zbor, poje pevsko društvo »Danica« s Kontovelja. 9. Paučič: »Pred bojem«, poje društvo »Hajdrih« s Proseka. 10. Iv. pl. Zajč: »Hrvatskoj«, moški zbor, poje »Slovensko pevsko društvo« iz Trsta. 11. V. Krek: »Domu«, poje moški zbor »Bratovščine sv. Cirila in Metoda« od sv. Jakoba. 12. J. Bendl: »Svoji k svojim«, poje »Glasbeno in pevsko društvo« iz Gorice. 13. P. H. Sattner: »Vrbica«, mešan zbor, poje pevsko društvo »Slavec« iz Riemanj. 14. Št. Ferluga: »Venec narodnih pesni«, moški zbor, poje pevsko društvo »Zvon« z Opčin. 15. Zajč: »Hrvatice«, moški zbor, poje pevsko društvo »Skala« iz sv. Križa. 16. Iv. pl. Zajč: »Crnogorac Crnogorki«, moški zbor, poje pevsko društvo »Kolo«. 17. Prosta zabava. — Petje, godba in krasni umetni ognji.

Blagajna se odpre ob 3. uri popoldne. Slavno občinstvo vidi torej, da se je program oziroma vrsta, po kateri bodo nastopala društva, nekoliko spremenila. Na drugo mesto stopi slavno pevsko društvo »Ljubljana«, ker je slavno »Glasbeno in pevsko društvo« iz Gorice samo naprosilo, da bi nastopilo nekoliko pozneje in sicer zato, ker nekateri peveci pridejo še popoldne v Trst. Predzadnja točka pa je prepuščena kasneje priglasivši se »Skali«.

Vesti iz ostale Primorske.

× Pevsko društvo »Nabrežina« v Nabrežini priredi v nedeljo 28. julija ob 5½ uri popoldne tombolo na javnem trgu. Dobička: einkvina 100 K, tombola 200 K. Srečke po 40 stot. — Po tomboli ples.

× Gnilav v Istri. Da je v administraciji občin po Istri tu in tam velika gnilav, je slednjič morala pripoznati tudi poreška »L' Istria«. Ker na zdravem zraku, v normalnih in pravih razmerah, ne morejo živeti, iskali so vsikdar v gnilavi — socialni in administraciji — svoje »zatočišče«; v gnilavi jim je vspevala stvar, slednjič pa se menda boje, da se v gnilavi — zadržijo. Ta bojazen je menda prisilila tudi »Istria«, da je že pred kakimi dvema ali tremi leti zagnala v svet tisti obupni klie o gnilavi na administraciji mnogih občin. Valni priči te istrske gnilavi sta bili zopet dve razpravi, ki ste se te dni vršili pred porotnim sodiščem v Ro-

vinju radi uradnega poverjenja. Jeden obsojencev je dobil 4 leta ječe. »Naša Sloga« pa je radovedna, kaj je z razpravo proti bivšemu blagajniku v Motovunu, pošteniaku Corazzi?!

× Korist streljanja proti toči. Iz Buzeta pišejo, da je prva polovica tega meseca najnevarnejša za tamošnje kraje glede padanja toče. Vse toče prejšnjih let, ki so uničevale sad, so padale v tej dobi. Tudi 8. t. m. se je huda pisala. Od severa se je dvigal strašen črn oblak. Okolo 3. popoldne je pokrival vso buzetsko okolico. Dež je začel padati ob blisku in gromenju in začela je padati toča. Vse strelne postaje so začele streljati, izvzemši dve: Meslič in Kobarčiči. Prva postaja je po nemarnosti ostala brez strelnega prahu, v Kobarčičih pa so lani zažgali kolibo, ker so mislili, da se s streljanjem proganja dež in žali Boga. In glejte: čim je na vseh postajah padal le dež in le kako zrno toče vmes, jim je v Mesličih in Kobarčičih padala suha toča, ki jim je uničila pol sadu! To gotovo ni goli slučaj, ampak to dejstvo govori glasno, da streljanje proti toči pomaga. Isto govori ta le slučaj. Pri postaji Flabetiči ni padala toča, dokler so streljali. Potem pa se je strelec ustrašil groma in strele, ki je švigala, in je zbežal domov. In glejte: takoj je začela padati toča! Slično je bilo pri postaji Karini, ki je oddaljena od hiš. Tam je padala toča, dokler ni prišel strelec. Ko je pa začel streljati, je nehala toča. Te skušnje so v tamošnjem ljudstvu tako utrdile vero v koristnost streljanja, da je neki kmet na svoje stroške postavil napravo za streljanje. Sam kupuje smodnik in sam strelja. Letina v okolici buzetski kaže tako, kakor že dolgo ne.

Vesti iz Štajerske.

— Proč od Gradca. Na očitjanje od strani nemškutarjev, da slovanski agitatorji hočejo raztrgati vojvodino štajersko, odgovarja »Naš dom«:

»Proč od Grada« pravi toliko, kakor: Mi Spodnje-Štajerci s svojim davčnim denarjem ne bomo Srednjim in Gornjim Štajercem plačevali več njihovih šol, ne bomo regulirali njihovih rek, ne bomo Gradčanom plačevali gledališča, drsališča in drugih enakih zabavišč, ampak mi hočemo, da spodnještajerski denar ostane na Spodnjem Štajerskem ter naj se vsled tega vsi spodnještajerski deželni posli ne opravljajo več v Gradcu, ampak pri nas na Spodnjem Štajerskem. Mi torej nočemo raztrgati svoje vojvodine Štajerske, niti se nočemo priklopiti kranjski deželi, ampak mi hočemo ostati Spodnještajerci ter hočemo svoj težko pridobljeni denar obrniti v lastno korist, ne pa v korist drugih.

— Denar štajerskih kmetov. V »Slovenskem gospodarju« čitamo: Štajerski deželni zbor je odboru za prireditve nemškega Sängerbundfesta v Gradcu dovolil podpore 10.000 K. Tako se ravna s težko prisluženim denarjem! Dajajo ga za nemške veselice. Da pa bi se uravnala Pesnica, Dravinja, Mislinja, za to nimajo denarja. Ubogi stanovi morajo škodo in bedo trpeti, gospodi pa dajejo za veselice 10.000 K. Poslanec Ornič, Lenko, Stallner, ki vas »Štajere« običajno kakor kmetijske prijatelje, kaj pravite k temu?

Razne vesti.

Lord Russell obsojen radi dvoženstva. V Londonu se je vršila večeraj kazenska razprava proti lordu Russellu, kateri je bil obdolžen dvoženstva. Lord Russell je priznal svojo krivdo in sodniki so ga obsodili na 3 mesečno ječo. Razprava se je vršila z vsemi srednjeveškimi ceremonijami v krasni Vesminsterski palači.

Domovinska pravica na Dunaju. Deželni zbor nižjeavstrijski je sprejel v večerajšnji seji tujni predlog posl. Weisskirchnerja, vsled katerega se § 7 mestnega statuta dunajskega spreminja tako, da bo za vsprejem med dunajsko meščanstvo plačevati odsej: avstrijskim državljanom 400 kron, inozemcem pa 800 kron.

Bosanski jezik. Iz hrvatskih listov posnemamo, da madjarski listi v svojih poročilih o otvorjenju hrvatsko-hercegovske železnice pravijo, da je minister Kallay govoril v »bosanskem jeziku«. Hrvatski listi menijo, da je tu zloba ali nevednost; čuditi pa da se ni ni jednemu ni drugemu pri madjarskih novinarjih.

Nam pa se zdi, da je še nekdo drugi, ki ni neveden, dokazoval ekzistenco »bosanskega jezika«. Gospod dvorni svetnik Jagić morda pozna tistega moža.

Brzojavna poročila.

Iz bukovinskega deže nega zbora. ČRNOVICE 19. (B.) V svojem odgovoru na neko vprašanje je dež. predsednik naznanil da je vsled posredovanja avstrijske vlade rusko ministerstvo naložilo ruskim kompetentnim oblastim naj tistim obmejnim prebivalcem židovske vere, ki so prevedeni z legitimacijskimi kartami, dovoljujejo prestop čez mejo.

Kedive na potovanju. PARIZ 20. (B.) Kedive je sinoči odpotoval v Divonne.

Dogodki na Kitajskem. LONDON 20. (B.) Kakor je izvedela Reuterjeva pisarna, se tuji podaniki v Peking sedaj razgovarjajo o tem kako daleč bi mogli povišati sedaj veljavne carinarske tarife oziroma na obrestovanje odškodninske svote.

Atentat na kneza Ferdinanda Bolgarskega?

BELIGRAD 19. (B.) Tukajšnji listi pišejo, da so dobili iz Sredca vest o atentatu na kneza Ferdinanda Bolgarskega, izvršenem povodom obiska velikega kneza Aleksandra Mihajloviča. Knez se je vozil v kočiji, ko je neki nepoznani človek vrgel bombo, ki pa se je razpočila kaka dva metra od kočije. Tako knez sam, kakor tudi njegovo spremstvo je ostalo nepoškodovano. Listi pa da so dobili takoj ukaz, naj ne pišejo o tem dogodku. Policiji se ni posrečilo najti storilca, pač pa da je splošno mnenje, da je napadalec kakov privrženec ali prijatelj Sarafova, predsednika makedonskega odbora. Napadalec da se je hotel gotovo maščevati na tem, ker so Sarafova zaprli.

Gospodarski polom na Lipskem.

LIPSKO 20. (B.) »Leipziger Tageblatt« javlja, da je drž. pravd. na dež. nadzorovalnih sodišču ušlo obtožbo proti jednemu delu elnem členov lipske česalnice volni, da je sodišče vsprejelo civilno tožbo, sklenjeno od akcijonarjev na občnem zboru dne 26. marca proti načelnstvu in nadzorovalnemu svetu lipske česalnice volne.

Naznanjam cenjenim gospodom odjemalcem, da sem svojo zalogo usnja preložil iz Corso 28

v ulico S. Lazzaro št. 2. (vogel Corso.)

Pri tej priliki sem zalogo popolnil z vsakovrstnimi kožami zadnje novosti kakor tudi z vsemi čevljarškimi potrebščinami, tako da zamorem ugoditi vsem zahtevam cenjenih odjemalcev.

Spoštovanjem

Anton Rauber.

Častimo si javiti slavnemu občinstvu, da smo pretrgali zvezo z gosp.

Franom Kučiničem

ter naznanjamo ob enem, da smo ustanovili v Trstu glavni zastop za Trst, okolico, Goriško Gradiščansko, Isto in Dalmacije na borznem trgu št. 7.

Spoštovanjem

The Gresham Life Assurance Society Limited.

Vodja filijalke v Avstriji:

R. Howard Krause l. r.

Trgovinski pomočnik

izučen v speceriji, železnini in manufakturini želi svojo sedanjo službo premeniti. Najraje bi prišel kam na Primorsko. Naslov se izve pri uredništvu „Edinosti.“

Podpisana priporoča svojo novo ustanovljeno postavno koncesijonirano

posredovalnico za službe.

Posredovalnica se nahaja na Lipskem trgu (Piazza Lipsia) št. 4 in prevzema posredovanja na službe vseh vrst.

Priporoča se udana

Josipina Jančić.

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje

za pogrebne svečanosti

ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 · Zaloga: ul. Istituto 15
Telefon št. 141 | Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I., II., III. IV. razreda; prevzi mrličev v tuji inozemstvo; katekizmi v cerkvah za pogrebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.

Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in najbogatejših; krst iz trdega lesa s kovinskimi okraski z vloženo cinasto krsto ali brez nje; lesenih krst; belo in črno lakiranih; vencev iz umetnih cvetlic v porcelanu ali biserih.

Prodaja na drobno in na debelo oblek iz atlasa organtin, umetnih cvetlic, napisov zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih pogrebni predmetov.

Svoj k svojim!

Zaloga obuvala

v ulici Riborgo št. 2.

Pozor okoličani in tukajšnji Slovenci! V mojej zalogi vdobite na izbor najcenejše in okusno izdelano obuvalo.

Sprejemam tudi naročbe po meri. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Lovrenc Vodopivec.

Pozor!

Častim si naznati slav. občinstvu, da je moja prodajalnica vedno preskrbjena manufakturnim blagom vsake vrste in po cenah, da se ne bojim nikake konkurence

vsaki dan dohaja novo blago.

V nadeji, da me bo slavno občinstvo počestilo z obilnimi obiski, beleži spoštovanjem

F. Dobauschek, trgovec, manufakturnim blagom.

Via Barriera vecchia 27 v Trstu.

Se govori Slovenski!

Prodajalnica jestvin.

Via Chiozza 12. — Trst.

Prodaja vsakovrstne jestvine kakor: kavo sladkor, riž, testenine, fižol, krompir, maslo, olje kis, nadalje milo, razne konzerve sveče, vino v buteljkah. Vsak dan svež kruh, Poštne pošiljave od 5 kg naprej po zmernih cenah. Za obilen obisk se toplo priporoča **Jožef Starč,** trgovec.

Rojansko posojilno in konsumno društvo v Rojanu (pri cerkvi) priporoča svojo dobro znano

„Društveno krčmo“

v kojoj se toči:

najboljše domače črno vino po 52 novč.

I. vrste istrsko „ „ „ 40 „

kakor tudi Steinfeldsko pivo v sodkih in buteljkah.

Gorke in mrzle jedi.

Lep senčnat vrt. — Kroglišče.

Proda se

mobilirano spalno sobo z orehovega am. drva. Ulica Sette Fontane št. 23. na dvorišču.

Ivan Ščuka.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TOVARNA: ZALOGA:

Via Tesa, Piazza Rosario št. 2

Vogal, (šolsko poslopje)

Via Limitanea in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI ČENIK ZASTONJ IN FRANKO Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Proti malokrvnosti

Železnato vino

lekarnarja G. Piccoli v Ljubljani
dvor. založnika Nj. Svetosti papeža,

**Ima v sebi
90 krat več železa**

kakor druga po reklamni nezasluzno sloveča **china-železnata vina**, katere čisto nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino.

Vsled tega **največje jamstvo za izdatnost** tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled boleznih pri **oslablih osebah**, kakor tudi še posebno pri **bledih, slabotnih in bolelih otrocih**. Dobiva se v steklenicah po pol litra.

Razsežno jamstvo

Ludovik Borovnik

tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk
Borovlje (Ferlach) Koroško

priporoča

svoje najboljše in zanesljive **puške vseh zistemov in kalibrov**. Znamenite in ojstrostrelne puške z **šibre, risanice, lovske kratke puške in dvocevke** za cele krogle iz dobrega kovanega materiala najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano. Komade, ki ne ugajajo sprejemem nazaj, jih zamenjamo ali pa povrnem denar. Sprejemam v **popravljanje** vse, izdelavam cevi v stare puške, nova kopita, predelavam puške za nabijanje od spredaj v take za nabijanje od zadaj itd. Pri najsolidnejšem delu zmerne cene.

Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brezplačno in franko

Cene zmerne.

JOŽE BOLE

urar pri železniški postaji na **OPČINAH**

popravlja in prodaja vsakovrstne ure po jako ugodnih cenah ter jamči za vsako izvršeno delo. Priporoča se slavnemu občinstvu na Krasu in po okolici.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od 9-11 in od 2-4.

Išče se sposobnega **praktikanta** za trgovino. Prednost ima tisti, ki pozna vse tri deželne jezike. Naslov povetiskarna »Edinost«.

Svoji k svojim!

IVAN REBEK

ključarski mojster

Celje. - Poljska ulica št. 14.

Priporoča slavnemu občinstvu svoje najnovejše in najboljše aparate za streljanje proti toči.

Ces. kr. priv. tvornica strojev, brizgalnic, čelad, cevij, pasov in prva moravska mehanična tkalnica tvrdke

Czech pri Prostjevi (Moravsko.) **R. A. SMEKAL-A** Smichov-Praga

podružnica v Zagrebu, Frankopanska ulica 9

priporoča slavnim gasilnim društvom in zasebnikom **brizgalnice** vsake vrste, s patentom proti zmrzlini in priredbo, da na obe strani vodo sesajo in mečejo.

Parne brizgalnice, s katerimi zamoreta že samo dva človeka delati; izučba lahka in brez mašinstva. Dalje motorne vozove, aparate za acetilenski plin, brizgalnice proti peronospori „Vermorel“ po 16 kron. „Avstrija“ po 20 kron franko na vsako pošto

Kmetijsko orodje. Izdelki solidni, lepi in po ceni. Uzorci in ceniki brezplačno.

— Ugodni plačilni pogoji —

Spoštovanjem
Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

Restaurant SILBEREGG

Via Ghega št. 9 A.

najugodnejša gostilna

PLZENSKO PIVO SILBEREGG
po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah **zajamčeno pristna**

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja. Kosila in večerje od 20. novč. više.

Pivo v buteljkah
iz zaloge
SILBEREGG (G. E. POHLY),
Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nahajajo tudi najpristnejša vina: opollo, istrsko črno in belo.

Trgov.-obrtna registrirana zadruga z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki se aložijo za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-current po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, z tekočem računom po dogovoru.

Sprejema zadrugnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst. (Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati modrei, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovnice, suspensorji, elektroterapijski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov za kirurški zdravljenja, angleški predmeti od gumija in nepremočljivih snovij.

Najboljše

stiskalnice za grozdje

in **OLJKE** so naše stiskalnice najnovejšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; zajamčeno najboljše delovanje, ki prekasa vse druge stiskalnice.

Najboljše **avtomatične patentovane trtne brizgalnice** proti peronosperi

„**SYPHONIA**“
ki delujejo same od sebe, ne da jih bilo treba goniti.

Stroji za grozdje, sadje in oljke, mlin za mastiti in obirati grozdje, stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, živiljskih in mineralnih pridelkov. **Stiskalnice za seno, slamo** itd. na roko.

Mlatilnice za žita, čistilnice, rešetalnice.

Slamoreznica, ročni mlini za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji na poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo edino le tovarnarji

PH. MAYFARTH & Co.

c. kr. izklj. privilegovana tovarna za poljedelske in vinske stroje.

Dunaj, II./1. Taborstrasse št. 71

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 450 zlatimi in srebrnimi kolajnami in pohvalnimi pismi.

Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani.

„Čuvati se pred ponarejanjem“.

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.

MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR.

ZALOGA PRI IV. JEBACINU V LJUBLJANI.

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si nakoplje želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, z življenjem pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil ali z nerednim življenjem kakor n. pr.

želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje ali zasilženje

priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To zdravilo je znano

prebavno in kričistilno sredstvo

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrih vinom, jači in oživlja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti v krvnih ceveh, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki povzročajo bolezni in deluje uspešno novo napravo zdrave krvi.

S pravčasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsemi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: **glavobol, riganje, rezavica, napanjanje, slabosti z bruhanjem**, kateri se pri **dolgotrajnih** (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjuje se čisto že po enkratnem pitju tega vina. In nje neprijetne posledice kakor: **stiskanje, ščipanje, bitje srca, nespanje** in tudi strmenje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih živec (**haemorrhoidične bolečine**), odstranjuje se s zeliščnim vinom hitro in voljno. **Zeliščno vino** odpravlja vsako neprebavo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca in črev z lahkim čistilom človeka vse ličvedne tvarine.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabljenje navadne posledice slabe prebave, pomankljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter.

Pri popolnem pomankanju **volje do jedi, pod nervoznem zbeganjem in otožnostjo** kakor tudi pogosti **glavoboli in nespanje** povzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vsposodbo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vsposodbuja močno menjavo snovi, povspesuje in izboljšuje tvarjenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove **moči in novo življenje**.

To dokazujejo mnogoštevilna priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 1 gl. 50 nvč. in 2 gl. v lekarnah v Trstu, Sežani, Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Trzinu, Ogleju, Cervinjanu, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradišči, Krmini, Gorici, Umagu, Bujah, Buzetu, Opatiji, na Reki, Krku, Čresu, Malem Lošnju, Labinju, Pazinu, Motovunu, Vižnadi, Staremgradu, Poreču, Rovinju, Vodnjanu, Pulju, Portogruaru, Trevižu, Vidmu, Benetkah itd. kakor tudi v lekarnah po celem Avstro-Ogerskem in sosednih deželah.

Tudi razpošiljajo: lekarnarji v **Trstu Piazza grande št. 3 Via Nuova št. 27 in Via del Pesce** po 3 ali več steklenic zeliščnega vina po originalni ceni po vsej Avstro-Ogerskem poštne in zaboja prosto.

Šai se ped ponaejanjem!

Zahteva naj se izreče

Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.

Zeliščno vino ni nikak skrvnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega špirta 100,0, glicerina 100,0, rudečega vina 240,0, jerebičnega soka 150,0, črešnjevega soka 320,0, mane 30,0, koprive, jagneza, omanovih korenin, ameriškega lapuha, lečjanovih in kolmežnih korenin vsacega po 10,0. Te tvarine naj se pomešajo.